

Mål 5:

LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

Likestilling handler om frihet og rettferdighet for alle mennesker uavhengig av kjønn. I en verden der menn historisk har hatt, og fortsatt har, mest makt, handler målet om likestilling mest om å bedre jenters og kvinners situasjon. I 2016 gjorde Verdensbanken en gjennomgang av lovene i 173 land og fant klare eksempler på hvor dårlig det står til med kvinners rettigheter. I 155 av landene var det minst én lov som begrenset kvinners økonomiske muligheter. I 46 av landene var det ikke noe lovverk som forbød vold i nære relasjoner. I 18 land hadde ektemannen rett til å nekte kona å jobbe⁷.

Det gjenstår mange kamper før vi har nådd dette målet, som blant annet sier at vi skal avskaffe alle former for vold mot jenter og kvinner. Ifølge Verdens helseorganisasjon opplever én av tre kvinner seksuell eller annen fysisk vold i løpet av livet⁸. Voldtekt, kjønnslemlestelse og partnervold er noen eksempler. I Norge fant Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress i en studie fra 2014 at over 9 prosent av de spurte kvinnene var blitt voldtatt, halvparten av disse før de fylte 18 år⁹.

For å oppnå bærekraftsmål nummer 5 trenger vi at holdninger endres, at flere jenter får utdanning, og at det etableres politikk som fremmer likestilling. Kjønnserettferdighet er helt avgjørende for å oppnå utvikling. Når kvinner kan leve uten vold og overgrep, med tilgang til utdanning, jobb, juridiske rettigheter og politisk deltakelse, er vi også mye bedre rustet til å nå de andre bærekraftsmålene.

Teologisk refleksjon

Gud skaper mennesket i sitt bilde, «til mann og kvinne» (1. Mosebok 1,27). I det ligger en grunnleggende erkjennelse av at kvinner og menn, til forskjell fra alle andre skapninger, har en særlig relasjon til Gud, «kronet med ære og herlighet» (Salme 8,6). Samtidig uttrykker bildet likeverd i vår forskjellighet. Vi er alle utrustet med verdifulle evner; forskjelligheten er en ressurs til beste for helheten; gjennom den har vi alle plass i veven av sosiale roller med kall til å fremme det som er sant, godt og rett.

Både bibelhistorien og vår egen historie vitner om at dette utgangspunktet ikke alltid har vært lett å fastholde i praksis. Patriarkalske samfunnsordninger har dominert og ofte funnet begrunnelse i religiøse regelverk og forestillinger, også bibelske. Følgen har vært en usynliggjøring av kvinner, deres innsats og rettigheter, både i kirken og i samfunnet.

Jesus brøt med gjeldende sosiale og religiøse konvensjoner, ikke minst i møtet med kvinner. Han bekreftet verdigheten deres (Lukas 7,36–50), satte dem fri fra plager og stigma (Lukas 8,43–48) og gav dem plass i fellesskapet av disipler (Lukas 8,1–3). Slik statuerte han ikke bare et eksempel, men åpnet for en ny tid med rom for likeverd og likestilling.

Spørsmål

- Drøft mulige årsaker til at kirkene ofte har vært tvetydige når det gjelder likestilling mellom kjønnene.
- Hvordan kan vi fastholde sammenhengen mellom mangfold og likeverd i arbeidet for likestilling mellom kjønnene?

Utfordring

Finnes det noen grep som kan tas i et arbeid dere er involvert i, for å tydeliggjøre at alle jenter, gutter, kvinner og menn har samme verdi og skal ha de samme rettighetene?

Bønn

Gud, du som har skapt oss til menneskebarn, til mann og kvinne og søsken – du bærer oss i ditt morshjerte, og er far til alt som kalles barn. La oss vandre sammen i frihet og verdighet.

Alt og alle i dine hender, Gud. Amen.